

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

*Матеріали VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

*“Проблеми конституційно-правової модернізації
держави в контексті сучасних глобалізаційних викликів”,
м. Київ, МАУП, 22 листопада 2012 р.*

Частина II

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2013

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 2 від 27.02.13)

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф.;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності: [зб. наук.
С76 пр.] / МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

Вип. 8: Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції “Проблеми конституційно-правової модернізації держави в контексті сучасних глобалізаційних викликів”, м. Київ, 22 листоп. 2012 р. — Ч. II / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2013. — 184 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2013
© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2013

ЗМІСТ

Юсеф Нахла, Степанов О. П.

Геополитическое значение Ближневосточного региона
в конце XX — нач. XXI столетия 6

Губаль Л. М.

Держава і культура в умовах глобалізації 13

Кобржицький В. В., Григор'єва М. І.

Реалізація корпоративного проекту “стовбурові клітини” —
інноваційний шлях оздоровлення населення 19

Кобржицький В. В., Овчаренко О. С.

Нові можливості для активізації зовнішньоекономічної
діяльності підприємств у світлі нового Митного кодексу
України 25

Костюк Т. О.

Конституційні основи розбудови громадянського
суспільства в Україні в період правових реформ..... 29

Павленко В. В.

Законодательная основа государственной службы
в Италии 33

Левченко М. О.

Державне регулювання національної економічної
безпеки: теорія і практика 40

Розинська Н. М.

Організаційно-правові засади функціонування
адвокатури в Україні 52

КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ РОЗБУДОВИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ПРАВОВИХ РЕФОРМ

Становлення і розвиток української державності, вип. 8, с. 29—32

Новітня доба української історії характеризується тривалою трансформаційною кризою, подолання якої залежить від успішного вирішення чотириєдиного завдання: розбудови власної державності й формування політичної нації; створення демократичної системи правління; відходу від індустріальної енерго- та ресурсовитратної та перехід до сучасної ринкової економіки; формування нових суспільних цінностей і відносин. Та не менш важливим є питання розбудови громадянського суспільства. Українське суспільство внаслідок особливостей свого історичного минулого — як давнього, так і недалекого — потерпає від гострого дефіциту суб'єктності. Цей дефіцит простежується і на рівні українського етносу в цілому, котрий упродовж багатьох століть у психологічному сенсі не був суб'єктом власної історії, і на рівні окремих громадян, які в громадсько-політичному сенсі залишалися лише “пішаками”, не стаючи авторами не те що історичного поступу, а часто й свого власного життя. Тому коли сьогодні говориться, що Україні бракує особистостей, це видається не зовсім точним. Сьогодні мову слід вести не просто про розвиток особистості, а про її розвиток як активного учасника суспільно-історичних і життєтворчих процесів, суб'єкта творення світу і себе самого.

У період від проголошення державної незалежності України власне й був для нашого суспільства періодом далеко не однозначного, суперечливого, часом болісного, але неухильного сходження до суб'єктності. За цей час воно здолало шлях від об'єкта не ним ініційованого процесу розпаду радянської імперії до самостійної історичної творчості на майданах Помаранчевої революції, де відбувся перехід його від політично пасивного до активного учасника державотворчих процесів. Це, до речі, один із варіантів перетворень у суспільно-політичному житті країни — революційний, який стоїть в одному ряду з реформістським і посибілістичним. Оскільки революції в Україні творяться дуже рідко через український національний кордоцентризм та пацифізм, реформи втілюють в життя повільно і розтягнуто в часі, що впливає на їх ефективність і конструктивність, то цікавим і прикладним наразі є посибілістичний шлях перетворень в суспільстві, який характеризується тим, що головні політичні актори пристосовуються до конкретної політико-правової ситуації з метою синтезувати кардинальні зміни, характерні для революційних змін та поєднати їх з еволюційними процесами.

На нашу думку, внесення змін до Конституції України з метою її удосконалення для правильної координації правовідносин в площині громадянин — держава є дієвим кроком на шляху розвитку національної держави.

Наразі Конституція України не відповідає сучасним соціально-політичним і економічним реаліям. Рішення Конституційного Суду в 2011р. про скасування політичної реформи поставило питання перед Президентом України та Верховною Радою України щодо приведення у відповідність до сучасних реалій норм Основного Закону. Прийняття протягом 2010 — 2011 рр. низки законів свідчило, що правове поле нашої країни потребує суттєвого реформування у вигляді змін до Конституції України. Змістовні та юридичні колізії, що є характерними для сучасного Основного Закону,

провокують до правового нігілізму та порушень основних конституційних норм із боку суб'єктів української політики.

Проте, може йтися про зміни, про доповнення до Основного Закону або й про написання зовсім нової Конституції України. Виникають питання і стосовно того, наскільки Основний Закон поєднуватиме в собі як принципи демократичного суспільства, так і можливі моделі суспільного розвитку української держави у майбутньому. Крім того, обов'язково постане питання про реальні механізми реалізації основних прав і свобод громадянина, що знайшли своє відображення у ст. 3 Конституції України.

Проте важливо розуміти, які положення в Конституції України матимуть декларативний характер, а які будуть обов'язкові до виконання. Крім того, ефективність реалізації прав і свобод громадянина в значній мірі залежить від дотримання одного з принципів демократичного врядування — ефективного розподілу гілок влади, так щоб кожен державний орган здійснював не більше однієї владної функції. Звичайно, для цього повинні існувати закріплюючі нормативно-правові акти і дієва Конституція України.

Положення ч. 1 ст. 6 КУ закріплює поділ влади в Україні на законодавчу, виконавчу і судову. Ці гілки влади репрезентують, відповідно, три окремі владні функції держави. Проте така класифікація не дає змоги віднести до певного її виду низку органів влади, як, наприклад, Прокуратура України та Конституційний Суд, Омбудсман, Рахункова палата та ін., адже їхні функції знаходяться на межі поділу влад. Доводиться або номінально позбавляти згадані органи статусу державних владних інституцій, або чітко унормувати приналежність їх до певної гілки влади, що надасть невластивих їхньому призначенню функцій. Крім того, такі колізії провокують конфліктні ситуації між гілками влади внаслідок перехреснування сфер їхнього регулятивного впливу на суспільно-політичні відносини. Отже, останнім часом висловлюються пропозиції доповнити класифікацію гілок влади таким різ-

новидом, як контрольна (або контрольно-наглядова), задля здійснення контрольної функції як головного елементу у реалізації владних повноважень в будь-якій моделі державного устрою.

Таким чином, актуальною проблемою сучасної правової системи України є дієвість норм права. Численні закони і підзаконні акти часто конкурують, а то й суперечать один одному, створюючи правові колізії. Це стосується і Конституції України. Тому на даному етапі правотворення і державотворення слід доповнити юридичну силу Конституції України фактичними засобами реалізації закріплених в ній законів із метою попередження виникнення колізій, встановленню чітких із зрозумілих правил гри для всіх акторів суспільно-політичного життя країни.